

มาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

การทุจริตคอร์รัปชันนับได้ว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ได้โดยตรง และเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจสูง ขาดระบบการทำงานที่โปร่งใส จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีโอกาสที่จะใช้ช่องทางดังกล่าวกระทำการทุจริต (อรุณ หมั่นวงศ์, 2557, น. 1) ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในระบบราชการ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพอีกแนวทางหนึ่งประเทศต่าง ๆ จึงได้มีการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมที่เป็นลายลักษณ์อักษรมากขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยึดถือปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด อาทิ

สหราชอาณาจักร มีหน่วยงาน ชื่อว่า “The Cabinet Office” เป็นหน่วยงานกลางที่สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลเพื่อผลักดันให้เกิดนโยบายรัฐที่มีประสิทธิภาพ การปฏิรูปและพัฒนาระบบราชการให้ดีกว่าเดิม กระตุ้นให้เกิดความโปร่งใสในภาครัฐ โดยยึดหลักความประพฤติ 7 ประการ คือ 1) เสียสละ ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน 2) มีความซื่อตรง ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม 3) มีความตรงไปตรงมา 4) พร้อมรับการตรวจสอบ 5) เปิดเผยโปร่งใส 6) มีความซื่อสัตย์ และ 7) เป็นผู้นำในการรักษาหลักทั้ง 7 ประการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เครือรัฐออสเตรเลีย มีหน่วยงาน ชื่อว่า “The Australian Public Commission (APSC)” มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานสูงสุดในการสร้างความซื่อตรง ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมของภาครัฐ พัฒนาส่งเสริม ทบทวนการบริหารบุคลากรภาครัฐทั้งระดับนโยบายและการปฏิบัติ ช่วยเหลืองานด้านพัฒนาการบริหารบุคลากรภาครัฐ สร้างความก้าวหน้าในอาชีพ สร้างผู้นำ ให้คำแนะนำช่วยเหลือหน่วยงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานภาครัฐ โดยยึดหลักความประพฤติ 5 ประการ คือ 1) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ให้คำแนะนำรัฐบาลอย่างจริงจัง เปิดเผย ตรงไปตรงมา เหมาะสมแก่เวลาและอยู่บนฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ 2) มีความเป็นมืออาชีพ มุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่และเน้นประสิทธิภาพ ร่วมมือกันทำงานเพื่อสร้างผลประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่รัฐบาลและประชาชน 3) สามารถตรวจสอบได้ 4) เคารพสิทธิของบุคคล และ 5) ดำเนินการต่าง ๆ ด้วยความซื่อตรง ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมในทุกกระบวนการ

ประเทศญี่ปุ่น มีหน่วยงาน ชื่อว่า “National Personnel Authority (NPA)” มีหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมขึ้นในงานบริหารบุคลากรภาครัฐ พัฒนาและรักษาบุคลากรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพงานในภาครัฐให้สูงขึ้นด้วย รวมทั้งดูแลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตามข้อกำหนดทางจริยธรรมที่ได้กำหนดไว้ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือประชาชนพบการกระทำผิด

จริยธรรม สามารถแจ้งสายด่วนจริยธรรม (Public Service Ethics Hotline) หรือส่งรายงานไปที่หัวหน้าส่วนราชการ และให้ส่วนราชการนั้นส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาด้านจริยธรรมเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมไว้ 5 ประการ คือ 1) บริการด้วยความยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติ 2) แยกงานราชการกับงานส่วนตัว ไม่ใช้ตำแหน่งหาประโยชน์ 3) ไม่ทำให้เกิดข้อครหาหรือความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ 4) คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและใช้ความพยายามสูงสุด และ 5) ระลึกเสมอว่าพฤติกรรมของตนอาจส่งผลต่อบริการสาธารณะแก่นักเวลาราชการ

สาธารณรัฐสิงคโปร์ มีหน่วยงาน ชื่อว่า “Public Service Division” เป็นหน่วยงานบริหารบุคลากรภาครัฐ มีเป้าหมายหลักในการสร้างความเป็นเลิศในงานบริการภาครัฐ และส่งเสริมการสร้างประสิทธิภาพในภาครัฐ มีภารกิจในการดูแล สนับสนุนบุคลากรภาครัฐให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และสร้างระบบงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจแก่ประชาชน เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชน โดยมุ่งเน้นการสร้างผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เตรียมความพร้อมให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมไว้ 3 ประการ คือ 1) ความซื่อตรง ยึดมั่นในความถูกต้อง 2) รักษาคุณภาพใส่ใจบริการ และ 3) ความเป็นเลิศ นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) The Ethics in Public Office Act 1995 และ 2) The Standards in Public Office Act 2001 อีกทั้ง ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระขึ้น 2 หน่วยงาน คือ 1) Public Offices Commission มีหน้าที่ตรวจสอบการเปิดเผยบัญชีแสดงทรัพย์สินของข้าราชการการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ต่อมา เมื่อมีการแก้ไขข้อกำหนดในพระราชบัญญัติ The Standards in Public Office Act 2001 ได้มีการเปลี่ยนหน่วยงาน Public Offices Commission เป็น The Standards in Public Office Commission ซึ่งมีหน้าที่เช่นเดียวกับหน่วยงาน Public Offices Commission คือตรวจสอบบัญชีแสดงทรัพย์สินของข้าราชการการเมือง รวมทั้งมีหน้าที่กำหนดประมวลจริยธรรม (Code of Conduct) ให้กับข้าราชการการเมือง และข้าราชการทั่วไป และ 2) Corrupt Practices Investigation Bureau (CPIB) เป็นหน่วยงานอิสระ มีหน้าที่ในการตรวจสอบและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นองค์กรการต่อต้านคอร์รัปชันที่เก่าแก่ที่สุดในโลก โดยปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย The Prevention of Corruption Act (PCA) มีหน้าที่ตรวจสอบกรณีมีการคอร์รัปชันทั้งหน่วยงานเอกชนและรัฐบาล และรายงานต่อนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ม.ป.ป, น. 2-7)

สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการบริหารราชการ โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่มีการจัดทำประมวลจริยธรรมขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะมีประมวลจริยธรรมแล้วแต่ก็ยังคงพบการกระทำที่เป็นการละเมิดจริยธรรมอยู่ เนื่องจากไม่มีสภาพบังคับ ไม่มีบทกำหนดโทษว่าหากฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนั้น ๆ แล้วจะต้องได้รับโทษอย่างไร และไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยจะต้องจัดทำประมวลจริยธรรมหรือไม่ และเมื่อมีการกระทำที่เป็นการละเมิดประมวลจริยธรรมหน่วยงานใดจะดูแลรับผิดชอบให้มีการนำผู้กระทำการละเมิดมาลงโทษ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการปรับปรุงข้อบกพร่องในส่วนที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2540 โดยได้กำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมเพื่อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท โดยมีกลไกและระบบในการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำ และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะ หรือให้คำแนะนำในการจัดทำ หรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม และส่งเสริมให้ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม (จรูญ ไชยศร, ปิยะนุช อรัณยกานนท์, ณรงค์ เสาเหม, และ รุ่งทิวา ทิพย์ธรรมธารา, ม.ป.ป., น. 1-5) แต่ที่ผ่านมามีการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดมาตรฐานและกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำประมวลจริยธรรม

ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการปรับปรุงข้อบทพร่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินด้วยเช่นกัน โดยมาตรา 76 วรรคสาม กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว” ประกอบกับมาตรา 258 ข. (4) กำหนดให้ “มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถ อย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการ และการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา” ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ร่วมกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561 อนุมัติในหลักการร่างพระราชบัญญัติจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. .... ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ พร้อมทั้งให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งในขั้นตอนการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการปรับแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ....” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2561) จากนั้นวันที่ 20 ธันวาคม 2561 คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา และสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562 ปัจจุบันอยู่ระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2562)

สำหรับร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. .... มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม และคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สรุปได้ดังนี้

1. บทนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะ

เป็นกรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในฝ่ายบริหาร แต่ไม่
 หมายความว่ารวมถึง หน่วยงานธุรการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และองค์กรอัยการ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐ

“องค์กรกลางบริหารงานบุคคล” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะกรรมการ
 ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ
 คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภานั้น รวมทั้งคณะกรรมการ
 กลางบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐในฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคล
 ส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

2. กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหลักเกณฑ์การประพฤติ
 ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

2.1 ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง
 ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2 ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

2.3 กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

2.4 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

2.5 มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

2.7 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะ
 กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับคุณงามความดีที่ต้องยึดถือสำหรับ
 การปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการดำรงตนในการ
 กระทำความดีและละเว้นความชั่ว

3. กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือ
 รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
 ที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนห้าคน ได้แก่ ผู้แทนที่ได้รับ
 มอบหมายจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
 และสภากลาโหม อย่างละหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน
 เป็นกรรมการ โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

4. ก.ม.จ. มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐาน
 ทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการ
 ขับเคลื่อน การดำเนินกระบวนการรักษาจริยธรรม รวมทั้งกลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมสำหรับ
 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้คำปรึกษาแก่องค์กรกลางการบริหารงานบุคคลในการจัดทำและปรับปรุงประมวล

จริยธรรม กำหนดหลักเกณฑ์การนำจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมถึงวินิจฉัย ตีความ หรือให้ความเห็นในเรื่องที่ขัดแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรม ตลอดจนกำกับ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการตามมาตรฐานทางจริยธรรม

5. กำหนดให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ซึ่งรวมถึง คณะกรรมการอื่นที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทนั้น และให้มีกลไกขับเคลื่อนองค์กร กระบวนการและวิธีการในการรักษา จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

6. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำพฤติกรรมในการรักษาจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงาน บุคคล เพื่อให้การขับเคลื่อนมาตรฐานจริยธรรมเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

7. เพื่อประโยชน์ในการรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

7.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐ หรืออาจ มอบหมายให้ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล หรือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน บุคคล หรือคณะกรรมการและกลุ่มงานจริยธรรมประจำหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่แล้วเป็นผู้รับผิดชอบก็ได้

7.2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม รวมทั้ง กำหนดกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจน สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน

7.3 จัดทำรายงานประจำปีทุกสิ้นปีงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.จ. กำหนด เสนอต่อ ก.ม.จ. โดยให้หน่วยงานของรัฐเสนอรายงานประจำปีผ่านองค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือองค์กรตามมาตรา 6 วรรคสอง แล้วแต่กรณี (คณะรัฐมนตรี, สภากลาโหม, สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และ คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน) เพื่อประเมินผลในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐเสนอต่อ ก.ม.จ. ด้วย

8. กำหนดให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละประเภทและองค์กรตามมาตรา 6 วรรคสอง มีหน้าที่ กำกับดูแลการดำเนินการรักษาจริยธรรม และการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม จัดหลักสูตร การฝึกอบรม การเผยแพร่ความเข้าใจ ตลอดจนการกำหนดมาตรการที่ใช้บังคับหรือมาตรการจูงใจเพื่อพัฒนา และส่งเสริม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็น อุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น ของประเทศต่าง ๆ ที่มีต่อระบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันในระบบราชการ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ จึงได้

มีการกำหนดหลักคุณธรรมจริยธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และกำหนดให้มีการจัดทำประมวลจริยธรรมขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐ แต่ที่ผ่านมาถึงแม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำประมวลจริยธรรมแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงพบการกระทำที่เป็นการละเมิดจริยธรรมอยู่ สาเหตุอาจเนื่องมาจากประมวลจริยธรรมไม่มีสภาพบังคับ ไม่มีบทกำหนดโทษที่ชัดเจน ไม่มีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบให้มีการนำผู้ละเมิดมาลงโทษ และประการสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผ่านมายังไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดมาตรฐานและกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำประมวลจริยธรรม

ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. .... ฉบับนี้ ได้มีการกำหนดหน่วยงานในการกำกับดูแลการดำเนินการรักษาจริยธรรม การประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.) เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปรับปรุงประมวลจริยธรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม มีมาตรฐานและเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่เสริมสร้างความเข้มแข็งในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในภาครัฐ รวมถึงการเสริมสร้างวินัยและจรรยาบรรณเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้มีมาตรฐานเดียวกัน และที่สำคัญทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เหมาะสม มีการให้บริการที่ดี ยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- จรูญ ไชยศร, ปิยะนุช อรัณยกานนท์, ณรงค์ เสาเหม, และ รุ่งทิวา ทิพย์ธรรมธารา. (ม.ป.ป.). **จริยธรรมในหน่วยงานภาครัฐ: การนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ**. ม.ป.ท.: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 17-80.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (ม.ป.ป.). **มาตรฐานทางจริยธรรมของต่างประเทศ**. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/eenb_6_maatrthaanthaangcchrythrrmkhngaetlapraeths_1_ph.kh_.60.pdf
- _____. (2561). **หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)**. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/checklist_hlakeknthainkaartwccsbainkaarraaphraraachbayyati.pdf
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2562). **ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ....** สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <http://web.senate.go.th/w3c/senate/lawdraft/index.php?kw=%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1&submit=%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%B2&url=lawdraft>